

1971. IX.9. Kisbajom, Horváth József

Ezeket a meséket amit hát a nénémtől tanultam, az az öregapámtól a leszármazottunk, mind a két öregapám nekünk juhász embürek vótak. Itt laktak nem messze a keleti meg a nyugoti pusztán a testvéröm a Szőkéné vagy hát a Julcsa néné, azoktól tanulta a meséket amiket hát eszoktunk meségetni, én mög hát megenn attól tanúttam min gyerek, addig e se tudtam éjje alunni, mög hát az nem mesét egy-két mesét nekem. Hát ezekből, maradt rám énrám is egypár, de hát már én 61 éves vagyok nem olyan nagyon foglalkozunk a mesékkel. má nöm igön van kinek meséjünk má hát így feledésbe mőnnek ezek a mesék. Nekem is van két unokám mindig legyőnnek, vagy ha én megyők hozzájuk, azok Dánaújvárosba laknak mindig nagypapa meséj, meséj má, úgy néz ki, hogy azokat a meséket amiket hát én is tudok jófermán má azok is majnem tuggyák. Má majnem tuggyák azok is. Hát így szokol ókor mikor emegyek hozzájuk hát meséni nekik. Hát van egy-két ilyen mese, amit hát jobban, hát eszokok meséni. Van egy ilyen kis picit mese, aminek nagyon örünek, az a mese, hogy a "Vagbagó meg a Vakjäger".

Vót egyszer egy nagy-nagy erdő szokom - nekik meséni - ott lakott egy vak jäger. Annak vót egy kutyája. Hát eccer aztán gondolta magába kimőgy a zerdőbe. Fogta a puskáját füttyentett a kutyájának, elindultak. Hát mint mőnnek-mőnnek, hát nézi ám látja ám, hogy ott van egy vag bagó. Hát fogja nézi-nézi főveszi a bagót, fővütte nézte, letütte, vitte vakjäger a vakbagót a vagbagó a vakjägert. Hát így aztán megencsak fővütte vitte, letette nézte vakbagó a vakjägert, vakjäger a vakbagót. No akkor aztán erre a zunokáim erre mindig szoknak nevetni, hogy nagypapa hiszen nem látták azok akkor egymást ilyen mesét, ennek nagyon örütek azok. Hát akkor meg vannak ilyen mesék pl. hát a izó a Huncfut Jancsi ezt megen nagyon szeretik. Hát ez mög vót egy nagy-nagy erdő annak a zerdőnek, a közepin vót egy nagy urasági kastély ez egy olyan nagy uraság vót, hogy annak olyan hatalma vót az uraságnak, hogy biz a akkor aki nem fogadott neki szót " hát lefejeztette az illetőt. Hát így történt a szomszédjában lakott egy nagyon szögény embör, hát a szögén embörnek möghat a felesége, maradt három kis gyerőke. Nyőttek-nyőttek, de igen nagy szögénységbe még a mögönni való kenyerek se vót. Hát má amikor annyira főcsapörődtek azt mondja nekik a szögén embör:

Na fiaim most má könnyetek el valami mesterségöt tanúni, hogy hát te-
belületek is legyen valami embör. No jó süttöt nekik a hamuba ja po-
gácsát, hát útnak indította. Mindeniknek a nyakába akasztotta egy kőc-
mazagra a vászontarisznyát és mindeniknek vót egy bugylibicskája oan
fanyellú na útnakindúnak, hát möntek-möntek oan hosszú nagy úton möntek
hát oda értek ám eccer, hogy vót egy nagy fa ott a sutnak a végin na asa
sut asztán három felő mönt egyiknere a másik mönt, középen a harmadik
meg ara ment, ha a zegyik erre mönt a másik arra, a harmadik meg arra
mönt, hát ott fogadást tettek mindenik olüvette a bicskájját belevágták
a fába arra a zódara amelikrü olindutak, hogyha majd mikor visszagyün-
nek három év míva, mer addig vót akkor a mestüembör tanulási ideje
akkor amelliknek a bicskája esetleg vörös löszsz amikor kihuzzák, annak
a keresésére indúnak. Hát mi is történt. Emöntek. A legidősebbik ez
szusterságot tanút az utána való mög szabóságot, hát a legkisebb a Jancsi
mög huncfutságot tanut. Hát letellett a három év, pontosan mög olindutak
haza, hát min gyürnek a két öreg testvér mögérkezett de a fiata nem vót
hü kihuzzák a bicskát hát kérüm véres vót, hát mingyá vissza keresésére
indútak hát mönnek mög is találják ám betegen feküdt, de nem sokáig tar-
tott a betegsége felgyógyút, na akkor gyüttek együtt, hát haza érnek, a zé-
desapjuk várja őket a pitvarba, na fiaim megéköztetek, megérköztünk édes-
apám, na hát akkor ki mit tanút mondja el hát a legöregobbik mondja hát
és a sujszterságot tanútam, hát jó, hát jó mestürség édes fiam meglühet
belöle ölni, hát te meg mit tanúta az utána való, hát én meg a szbóságot,
hát a is jó mesterség abba is meg lehet éni, hát te mit tanúta, én meg a
huncfutságot, hüly összecsapja a kezit, huncfutságot? hát az mög mijen
mestürség, hát majd meglátja édesapám asszongya, na jó van. Megy az öreg-
ombör vizér, mongya neki a zuraság, na hallottam szegény embör meggyüttek
a fiaid, hát mit tanútek, hát asszongya egyik a szabóságot, másik a suj-
szterságot, na jó küdd át úket asszongya, mingyeniknek, majd adok munkát
asztán itt maj megének az udvarba, na hát akkor a legkisebb? hát azt mög
se merem mondani naccságos uram, hát az meg a huncfutságot, mit? a hunc-
futságot azt, na jó van, hát mondd meg neki, ha a zójje a padlásomru
e nem lopja a szalonnát, akkor a fejét vötetüm neki. Hüj mögijedt a szü-
gén embör, nagy szomorúan mögy haza, hej fiam, fiam, ha születő, csak ne
lötté véna asszongya ilyen szegény, most a fejedet vöteti az uraság, mer
aszonta ha az zójje e nem lopod a szalonnáját a padlásru, hát a fejedet
vöteti. Ej édesapám ne búmíjjon ezön, na kapta a szegénygyerök a Jancsi
abba a napba möghat egy cigánygyerek, kiment a temetőbe fölástá, belet-
te egy zsákba asztán a kastélynak nagy izzóje vót ilyen kertje ilyen
mindenföle.

Gyümölcsös oda húzódtott oda a kastélykertbe, ement a szénakazahó, hozott egy lajtergyát, aztán nekítámasztotta ám a ház falának, hát abba a zúdóbe ilyen zsuppos vótak a háztetők, elüvette a bicskáját má sötétödött, kivágott 2-3 zsuppot, azon bebújt, meg bevitte a cigánygyerűköt is, na a zuraság se vót rűst a hajdújit oda állította ám a grádieskó, ahun fő kő menni a pallásra, egyik át a zajtőba másik a grádieson, a harmadik mög a pallásajtóná, maj ha gyün a Jancsi, akkor aztán elkaptják. Na mi is történt hát mögvárta a Jancsi ófélkor má ekeztek bóbiskúni, a cigánygyerek nyakába akasztott egy hasáb szalonnát a többit meg belerakta a zsákba osztán közibük lökte, hej elkezdik azok ütni verni a cigánygyerűköt hát annyira verték, hogy assongya nem üssük tovább mer möghe mingyá, hanem bezárjuk oda ja fészörbe osztán regge majd a naacságon úr itókezik fölötte. Hát úgy is tettek, bezárták, egyik oda át órnek. Jelentették neki, hogy mögven ám a Jancsi. Na jó van. Hát rűgge összecsedítették az összes népet, ami ott vót a zuralalomban, hogy ittvót a Jancsi lopni, elfogták na hát most a fejét vötetik neki. Hát mikor nyiti ki a zajtót, hát gyün ám, húzzák ki a cigánygyerűk nyakába a szalonna, hej elkezdett aztán káromkodni a zuraság a hajdúkra, na mind a hajdúnak a valagára 25 botot még így hát túljár a zessén, na a szegén embür megen megy rűggel vizér, na szegén embür mit csinál a fiad Jancsi, hát assongya a zójje valahunnan oan igen penészes szalonnákat hozott, aztat pucúgatja, azt ám a legjobb szalonnáimat hozta el assongya, ha ide figyelj mond meg neki, ha a zójje e nem köti a legszebb paripámat a zistálóbu, hát fejét vötetem haj megen megy haza a szegén embür nagy búsan. Hej Jancsi, Jancsi ha má mögszületté, jobb hatá vóna mög, mer most úgy is mög kő hanod. Ne búsdíjon édsapám assongya azt mondta neki mostan ha a zójje e nem kötöd a legszebb paripáját a zistálóbu, akkor a fejedet vöteti, hej kisebb gondom is nagyobb armá, hát kezd este lönni, omegy a Jancsi a csárdába vöss két üveg pálinkát, eműgy a patikába vöss ilyen altatót, na az egyik üveg pálinkába bele tötte az zaltatót, a másikat mög hát möggyellüte egy ilyen piros ronggya, hogy abbu meg ü iszik. Pölötözött ilyen kódis embürnek, tarisznyát a nyakába egy darab szalonnát könyeret, mög a bicskáját, hát ballag ám le arra a zurasági kastély felé hát nem akari beengedni, hát assongya engedjenek be erre a zéceakára, valaun mögkő aludnom, na jóvan mondta neki a zór csakerigy be majd az elülső zistálóba, majd ott mögfekehec hát ez köllött neki süm-mi más, csakhogy a zistálóba möhessön, hát mint mögy látja ám, hogy

ott vannak a hajdúk mind mögenn, egyik a lóhátán ül, másik foggya a kötőféket, a harmadik mög a zajtőszárfának van neki dülösköve na majd csak gyűjjön nagy jó estét köszön a zuraknak hát mondják neki, mi járatban van, hát mögengedték neki, hogy ott alhasson a zéjjszaka. No jó van fekügy oda a lóhoz, hát a ló is feküdt, hát egy darabig csak fekszik, fekezik, még horkú is mintha aludt vóna, hát egyszer fölébredt, hát aztán ugye abba a zidőbe ilyen kis pislogó lámpa vót. Az égöt, mondta, hogy mögongedik ő, hogy mögvacsorázzon, hát aszongya, csak gyere ide, vacsorálj. Hát oda üt a lámpa alá egy kisszékre, elkezdött vacsoráni. Hát osztán ötte a szalonnát, mög olüvette a züveget, hát nézték ám a hajdúk, hogy hát micsoda, hát iszik, hát osztán látja, hogy nagyon nézik, há mondja, hogy megkíndlom a zurakat is, ha innának belüle, hát összenéznek, hát méne, hát nagy ügyesen nem azt a züveget adta nekik amibü ü ivott, hanem a másikat, no aztán jó el is kezdtek hortyogni rajta, ittak, hát ugy éjféel felé el nyomta őket a zálom, szépen Jancsi fogta egyiknek a süprünyelet adott, másikat ráütette ilyen fejőszékre, a harmadiknak mög egy kötőféket, a negyediket nekiállította annak a zajtónak, fölött a paripára, kinyargat. Osztán ott nyargat el a zuraságnak a zablaka alatt. AZ meg főijedt, néz ki látja ám, hogy Jancsi viszi a legszöbb paripáját. Na röge mögenn mögy a szögén embör, na mit csinál a fiad a Jancsi, hát aszongya, valami rossz gebét hozott a zéjje, aszongya asztat csutakujja-csutakujja, pucújja, asztat ám, a legszöbb paripámat vitte jel, na idefigyelj. Mondá meg neki, ha a zéjje a feleségem ujjárú le nem húzza a gyürüt, akkor a fejét véte-tem. Hej a szögén ember na nem is mert vóna haza menni, annyira lét hát most hogyan lehessen az, mikor hát bent a kastélyban együtt vannak ezek a zurak együtt alusznak, feküsznek, hogyan löhessen asztat evinni. Hát osztán mondja Jancsinak. Hej Édesapám kisebb gondom is nagyobb anná. Hát a megtörtént, akkor megenn belopozott a kerbe aztán a szobalón nyitva hagyta a kamara ajtót, ablakot Jancsi ezen bebújt, na ennek a zuraságnak vót egy nagy barátja a pap ilyen katolikus pap vót, a minden este ott szokott náluk lenni, hát éjfélig mulatni, meg dáridózni, hát abba a zéjje-be is ott vót, jó is ittak a két barát, hát osztán olyan éjfé felé mikor megy e jó dülöngöz na aszongya a zéjje nem csap be a Jancsi aszongya mer a pap tutta, hogy a Jancsi mindig becsapta, nagyokat nevetett rajta, hogy hogyan csapja be na a zéjje nem csap be, mer a feleségem ujjárú nem húzza le a gyürüt, a Jancsi oszt mög hallotta, mer a zajtó sarokba kuporgott, na osztán, külön szobába aludtak a felesége meg a zuraság, na a felesége nagy izóssen, má mondja neki a felesége ménem fekszó le aszongya hát,

aszongya mingyá ugyis mikor bemönt lefeküdni, Jancsi csak erre várt, alig feküdt egy kicsit, persze ugye jó ivott. Bement a Jancsi oda a zuraság feleségéé aszongya "te angyalom add ide a gyűrűt, mer ez a Jancsi hátha gyűn, ki kő mennem aszongya a dógomra és ne vigye. Na jó van aszongya, na itt van, le is húzta, de még a Jancsi mög is csókuta, hogy azt higgye, hogy a zura vót, hát a Jancsi szépen evitte a gyűrűt kinent, hát asztán egyszer nemsokára a zúr is fölbredt, annak is ki kő menni há a is mögy be. Te, add ide aszt a gyűrűt hátha gyűn ez a Jancsi, hát ne izójj, bolondoskodj, iszen most adtam oda, nincs neki lo perce, hiszen még meg is csókútá, hej az a gazember, aszongya nem, hogy csak a gyűrűmet vitte el, még mög is csókút. Hát jó van. Rögge behivatja a Jancsit, hát aszongya, látom nem tudok a zeszedén túljárni, nagy gazember vagy, hát a papot be nem csapod, akkor a fejedet vötetem. Hát jó van. Gondúkodik a Jancsi emegyön a zárokra, sok rákot halászni, egy kosárra fogott, jó egy tarisznya rákot, akkor embnt a bótba, vött ijen gyertyát mind mindenszentekkor szoknak gyűjtogatni, belopózott a templomba, minden ráknak a hátára kötött egy gyertyát, azokat meg é elengedte, azok meg cseszmeregtek erre-arra égött rajtuk, elkezdett harangozn. Ej a pap fut gatyába ümögbe, hogy hát kiharangoz ijenkor, hát amint megy nyitti be a zajtót. Látja a nagy világosságot, höj mongya, minden jótét lélek a zurat dicséri, Jancsi mög oda át a zoltár mellé, mongya Te is dicsórheted, ha ide gyűsz, hát aszongya akarsz-e menyországba jutni? Hát hogyne akarnék uram, aszongya hogyne akarnék. Na jó van akkor bujj belé ebbe a zsákba gyorsan belebujtatta a zsákba bekötötte, mögfogta a végét, húzta hát a templom oan nagy magossan vót, asztán sok lépcsőnek köllött lenek menni, hát mikor hűnta, kérdezi tüle, uram Jézusom hun megyünk, most megyünk a szent gellért hegyen csak csöndbe légy aszongya, na vitte odaérnek a sudvarba, hát sok lúdja meg récéje vót a tisztelendő úrnak, nagy izóve bedobta oda most aszongya mire ide betöszöm úgy énekilj ahogy azok, mert most itt a szangyalok közü kerül, hej elkezdí ám, ugye megijedtek, egyik mondja gyű-gya-gya, ah-ah-ah, ja-ja-ja-happ, a pap is mondja így. Hát reggel óbred a Mari néni a szakácsné, megy arra, mi lötté ezeket a szárnyasokat, hát nem szoktak ezek ilyen korán, hát csititja őket, hogy csitt-csitt ne kiabáljatek őj a pap möghallja, Mari néni maga is a menyországba van, ott ám maga is a zörökös pokoba, hanem a lúdóba van. Na ekkor asztán má összegyülekezett a sok nép már a zuraság hitta a zegósz falut, amikor engedték ki a papot aзи izóbu.

Na Jancsi asszonya mive a papot is így csúffá tette mind engemet, hát most akkor a szolgálatomba állhatsz és míg élsz, mindig könyeret adok neked, hát talán még most is ét, ha még nem hat. Itt a vége ennek a mesének.

3./ Vót egy szegén embör, hát annak a szegén embörnek csak egy rossz lova vót, meg vót neki egy-két hod földje. Na hátszótán egyszer ilyen ganój hordás vót, hát egy kátyúba igen beleakadt ám a ló meg a szekér nem tudta sehová se húzni. Hát asszonya a szegény ember, hát még csak a zördög is gyünne erre, csak segítene neki. Hát erre a szóra megjelenik a zördög. Na szegény embör hát hittá itt vagyok, hát asszonya hogyha má itt vagy, akkor segít ki had tudjak kimenni ebbü a kátyubu. Hát a zördög neki vetette a hátát hát kinyomta. Na jó van vitte. Nahát asztán a földre, nem addig van ám szegén ember, hanem most asszonya ami ennek a földnek a fele termése a zenyim lesz, hát jó van asszonya, akkor megegyeztünk, hát tudod mit ami a zidén ami terem ami a föld alatt lesz, az a tied lesz ami föllül az az enyim lesz; jó van asszonya a zördög, na ebbe megegyeztek. Nahát aztán ez embör gabonát vetett bele, hát mikor mögérrett a gabona elkezd ám a szegén embör aratni, hej megjelenik a zördög. Na asszonya hát akkor fele a zenyim na jó van tudod hogyan egyeztünk, ami föllü van a földön az enyim, ami allu a tied. Na jó van. Beleegyezett a zördög. Hát a szegén embör betakarított mindent, hát a zördög neki áll ám, kezdi szedni a gyökeret, hát látja ám, ez nem olyan mind a zövé, hát asszonya becsapott. Hát asszonya majd jövőre, asszonya megállj szegény embör, majd ami föllü lössz, a lesz a zenyim, na megenn evetette a szegény embör a földet akkor mög rópát vetett bele, na mikor kezdi a szegén embör szünni, megjelenik a zördög. Na asszonya szegén embör most osztán ami föllü van a lesz ám a zenyim, na jó van, asszonya csak szedd le a teteit neki, azt mind eviheted, mai a földbe lesz az lesz a zenyim. Nézi a zördög ej, ez mögen becsapott, na megá asszonya most azé is eviszlek már hát becsapta. Na jó van. Há szegén ember gondúködik, na asszonya majd hónap éjje gyere értem, mer hát most nem érök rá. Na jó van, majd hónap éjfélkor mögyök. Hát szegén embör kiírta egy táblára, hogy majd hónap, máma nem érök rá. Megy a zördög nézi na maj hónap jó van. Megá asszonya maj hónap elviszlek. Gyünám mögenn éjje nézi: Na maj hónap, há asszonya, hát itten baj van. Mögen csak, háromszor mögnézi, mögenn hónap. Hát kapta magát a zördög bevágta a zajtót, ott hagyta a szegényembört. Hát így csapta be a szegén embör a zördögöt.

4./ Vót két kereskedő embör, ezek komák vótak. Abba a zidőbe meg ugye régi bógatyába jártak, hát emöntek ilyen disznókka keresküdtek, jó vásárt csi-

náltak itt, ehajtották jó messzi eladták. Hát min gyűttek haza, kicsit beittak hát a zerdőn körösztü ahogy köllött gyünni egy gyalogút vót, hát ott az út mellett vót egy oan fa, hogy a tüje kinyótt akkor így kihajlott, aztán újbúösszenyótt, ilyen luk vót rajta. Na mikor odaérnek, na kománk mellök ezen körösztü tud bújni. Az memehet estére a mennyecskekéjjé, na jó van. A koma egyök egy kicsit olyan vékonyabb vót, hát az körösztü bújt, hát e meg egy kicsit vastagabb vót a másik koma, hát az is, hogy e tudjon menni a mennyecskeké, nyomkodta, hát a fejit, valahogyan betudta nyomni, no aztán tovább nem ment ám a lukon, haha, neki, sebe, húzta a komája előre-hátra sehogyan se. Hát már mit vót tenni mint a komájának ekölött haza gyünni fejszéér, aztán kivágni a fának azt a részét, hogy ki tudjon a komája gyünni. Há így a koma azt nem mehetett e a menyecskeké, csak az egyik.

5./ Abba a zidőbe, hát igen szegény emberek laktak ide jártak Jákóba aratni, hát mikor má vége vót a zaratásnak, kicsit ott maradtak így szombaton este a kocsmába hát, kicsit fölittak, na há iszogattak, iszogattak, hát jó vóna hazagyünni, hát elindútak na abba a zidőbe, ugye akkor kezdett indúni a vonat.

Horváth József kisbajomi mesélő anyagából

Vót egyszer egy nagy uraság. Annak az uraságnal öt három gyönyörű szép lánya. Annak a zuraságnak a kertyebe vót egy nagy tó. Ezek a lányok mindig oda szoktak járni fürönni minden este. Megfürödtek, szót hazamentek és lefeküdtek. Hát, történt az, hogy három királygyereket évarázsóvak'asokból oszt sárkányok löttek. No, ezek fogták magukat és érabulták ezt a 3 királykisasszont. Elvitték az ő birodalmukba, le a föld alá, ott vót a birodalmuk. Dehát ezek ojan gyönyörű 3 lány vót: egyik úgy nézett ki, mintha aranyba lett volna, a másik mintha gyémánt, a harmadik meg mintha ezüst, szép ezüstös haj vót neki. No, közbe vót egy nagyon szögény asszony, annak vót egy fia. Ajis ojan szögény vót, hogy az erdőre járt mindig fájér. Hát, egyszer is elmentek fájér, s eltévedett a gyerek, elkeveredett az anyjától. Mikor az anyja este akart hazamenni, nem találta a gyereket. A gyerek ott maradt, az anyja szomoruan hazament... Szögény gyerekek mögy-mögy, má éjjel vót. Hát, halli ám, hogy egy helenésölingelés van. Hát, mögy oda, hát ott egy csikó van. Annak a csikónak meg egy fehér ló volt a zannya. Szögény gyerekek ott maradt velük. Nem vót mit önni nekik. Hát, szöpta ajis a lovat, meg a csikó is. Így nyöttek, nyöttek, má sok idő ömött, főnyött a gyerekek; nagy erős gyerekek lött. Eccer asszonya neki a fehér ló: no, fiam most má erős embör vagy, eriggy utadra, boldogulj az erőddel úgy ahogyan tudsz. Megköszönte, hogy ütöt főnevete. Elindult, mönt hát. E lött a Fehérlófia. Mönt, möndögélt. Talákszik ám a vasgyuróval. Ojjan erősembör vót, hogy csak mögfogta a vasat és összegyúrta. Talákoznak. Na, pajtás, amöllik az erősebb, az szolgálhatja ám a másikat. No, hát fogjunk kezét. Kezet fogtak, szoritják egymás kezét. Annyira szoritotta, hogy összeragadtak a zujjai a Vasgyurónak. Na, asszonya, jó van pajtás, tovább nem, mer te erősebb vagy. Így mönnek-mönnek tovább és takoznak a Kötörővel. Ammeg ojan erős embör volt, hogy a küjeket összeszetörtea apróra. No, megen, mellik lesz a vezér; amöllik a legerősebb. Mögen kezét fogtak. Annak meg annyira szoritotta a kezét, hogy vér csöpögött belöle. Hú, ajis mingyá monta, hogy a szolgálatába áll; Nahát így mönnek-möndegének, s evvót a világon a 3 legerősebb embör. Eccör mönnek, s talának ám egy likat. Ide leköne mönni. Hát, lemöntek. Amint lemönnek, látják ám, hogy ott nagy fényesség van. Odérnek az ezüstpalotáho. No, ki menjen be. Eggyik se mert, mer fétek. Aszonta a Fehérlófia, majd ü bemögy. Demönt, hát ott van egy gyönyörű lány. Avvót az eggyik királylány. Asz mondja, mit kereső te itt öllölény? Itt még a holtak se járnak. Az én uram meggyün, a háromfejű sárkány, téged osztán agyonver. Ó, nem félek én attu. - Hát, asszonya, ide

figyej: ha minket megszabadít, akkor én adok neked egy kardot. Evvő aztán kegyőződ. Este aztán gyün ám a 3 fejű sárkán, mikor beér a kapun, hü, nagy zürgés-zörgés van; aszongya mingyá, hogy idegen szagot érzek, ki van itt. Erre előugrik ám a Fehérlófia. Elkezdnek akkor birkózni, ütök-verik egymást a földhő. Addig-addig, hogy egyik fejit levágta, másikat, harmadikat is. Na, legyőzte. Fogta a kisasszont, mönt ki vele a másik kettőhöz. Megen möntek-möndegéltek. Akkor meg az aranpalotához értek. Ott meg osután vót a hétfejű sárkány. Mondja nek, hogy mersz ide kerüni, mikor itt emberfija még nem járt? Mőgyün a zön urom, az osztán széjjeltép. Mondja, hogy nem félek én attu. Esteledik, gyün heza a sárkány a munkábu, s ajis mongya, hogy itt máféle vidéki szag van, idegen jár itt. Elkezdik. Akkor osztán elhuzza a Fehérlófia. Móg nagyobb verekedés vót, a hét fejét mögérte levágni. No, mönnek tovább. Ott meg vót a gyómánpalota. Ojjan nő vót, hogy az csuda, gyémánt haj vót neki; avvót a legszöbb a világon. Annak meg a tizenhárom fejű sárkány vót a zura. No, akkor megen osztán megkezdődött a nagy csata. Hát legyőzte. Elindultakphogy visszamönnnek a földre és majd visszadják a kirájnak a 3 lánt. Mönnek-möndegének, de hogyan mönnyenek fő? Látják ám, hogy öt van egy nagy luk a fejük fölött. Ige fő köne möni. Fontak ijen fa héjából egy nagy kötelet, fontak egy nagy kosarat. Rákötöttek egy nagy urós küjet. Kezdták földobányi. Először a Kötörő próbát. Az feléig se dobta fő. Utánaa gyütt a Vasgyuró. Hát amma egy kicsit föllebb dobta. Na, maj a Fehérlófia. Emmeg fogta magát, földobta. Most ezen fő kö möni. Ez mondtaphogy mönnyenek azok fő, majd ő lent marad, osztán majd legutóbb mögy. Főhuzták egymást, oszt beütették egyik lányt, aztis főhuzták, a másikat is. Legutóbbra maradt a Fehérlófia... Ezek ott fönt, a Kötörő és a Vasgyuró összebeszélte, hogy most ezet főhúznuk, az nekünk parancsul majt itt a földön, de ha nem akkor mi legyünk az urak; majd főhúzzuk egy darabig oszt leeresszük, osztán akkor megehalde vót esze a Fehérlófiának. Beletett egy nagy küjet a kosárba. Azok meg huzták-huzták egy darabig, s mikor fölért volna leeresztették. No, ez biztos meghátt, ott maradt. Auok meg fogták a lányokat, el a királyhol, hogy visszahozták a 3 kirájlányt. De, a legkissebb lány nagyon szomorú vót. Mer hát öneki tet szott a Fehérlófiája, aki megmentette és az most nincs. Hát, kitűzték a lakodalmat, hogy mákor lössz. Készütek, vágtak mindenfélét. Sok szakácsné vót, dehát a Fehérlófia nem vót. Emmög mönt-möndagélt, hogy hogya tunna főgyünni, hát egyszer egy nagy vihar lött, döntögette a fákat. Nagy sziklák vótek, s az egyik szikla tetején vót egy sasmadár. El kezdett nagyri rini, a vihartul fétt. Hát ez főnászott a szikla tetejére, s ráteritette a kabátját, mikor elát a vihar, gyün ám a nagy sas, elkezd csattogatni. Vidéki szagot érez, idegen szagot, de osztán mona neki a kis sas, ne bántsa, mer ez mentette meg az ő életit; ha ez nincs, a vihar

2.
Őtet lesodorja és akkor ő elpusztul. Na, aszonta neki, akármitt kérsz, tejjesítem a parancsodat. Aszongyanvigyél föl a földre. Nojó, fölviszelek én, de az nem ojjan egyszerű. Szörözz egy birkát, egy hordó vizet. A birkát a jobb fellü kösd a hónam alá, a vizet meg val fellü. Ha jobbra tartom a számot, akkor hust adsz, ha balra, akkor meg vizet. Új föl a hátamra. Montek főnek, röpütek. Má kezdett fényesüni egy kicsit, má nem vót egy fakat hus se, mind efogyott. Megen jobbra tartja a fejit, hát, mit csinájjon a Fehérlófia, egy darabot kimetszett a combjából, nekim adta. Ekkor aztán fölérta a sas, világosság lött. De oszt mikor leszált a Fehérlófia a sas hátáru, bizon nem tudott ám mönnki, mer hiányzott belőle a hus. Hát oszt egyyet nagyot kerágút a sas, ki a hus. Odanyótt neki, osztán tudott mennyi. Elbucúsztak; no, aztán möndegélt ejis a kirájpálotába. Hát már akkor nagban áll a lakodalom. Középpen otr van ez a két vőlegény a menyasszonya. Nam ákarik beengenni. Aszongyák, hogy ide most senki be nem jöhét, mer minden vendég meg van hiva. Eztet meghajja ám a legkissebbkirájkisasszony, hogy valaki be akar gyünni-mer ő várta mindig, hogy maj meggyün. Meglátja, mingyá a nyakába ugrik, vezetí ám oda és mutája ám, hogy ez vót ám az, aki megmentettz münket, nem ám az a másik kettő. Meg ezette meg akarták őni. Ez a megmentőjük. Hő, azok meg el akartak szalanni, futni. Mögfogta mind a kettőt egyiket egyik kézzäl, a másikat násikkal és leültett. Aszonta nekik, hogy most má a zesküvőt ne rent-ság mög, esküdjenek mög, legyen nagy lakodalom, majt utána elmhet mindenik a birtokra és uralkodhatnak. Ű meg majd itt marad az öreg kirájjal, meg a legkissebb lánnyal. 4Ötta nagy lakodalom és most is mulatnak, ha meg nem hättak azutte.

- - - - -

Vót egy legény. Annak vót egy igen szép menyasszonya. Még egészen fiatal vót. Az a lány valami oknál fogva meghätt. A legény nagyon busút, hoghát hogyan tunná ő ezt visszaszerezni. Elindult, gagy szomozamönt möndegélt, mönt a mennyországba. Köpog a szent Péternél. Mondta neki, mi járátvan vagy? Mongya, hogy meghätt a menyasszonyom, sha itt van, adja ki, szeretné visszahozni a földre. Na, mingyáfiem, mögnézem. Hát körülnéz, hát szongya nincs itt; henn, ugy nézem ott van az ördögöknél. Fogta magát szegény gyerek, mönt a zördögükhő. Köpogtat ott is a Plutorná, aszongya, itt az én menyasszonyom? Hát aszongya, möllik az? Nézzd meg, hogy möllik az! Benéz a liko, hát, ott van ám. Nagyba fonnak, sütnek, főznek a többiek, ez meg font nagyba. Aszongya, az az. Aszongya, ide figyej, ennek nagy ára van, ha te megakaraod szabaditayyi; No, mi az az ára, adok akármí előleget. Aszongya, ha legyözöd a mi legjobb futónkat, akkor viheted. Hát, jó van. Na. ráálánk ^{1. a legény} futunk, no meddig futunk. Ej, elindulnak ám. Hát szerencséjére egy nyul kiugrott a bokorbu. Az ördög fut ugye, nem nézett hátra, a nyuo meg elkerülte az ördögöt.

Mer odáig köllött futni, meg vissza. Mikor néz vissza az ördög, má látja ám, hogy az ott van ahun az előbb. Na, aszongyal, legyőtéél. Eriggy hát jelentkezz. Mőgy jelentkezik. Aszongya neki, nem annyí van ám. Ha mölötök magossabbra fő tuggya dobni a buzogánt, akkor eviheted Háromszor köll. Kimennek ám nagy erüs ördöggel. Aszongya neki a legének, dobd te. Aszongya a legin, dobd te. Az ördög fődobja ám nagyon magossan, mikor leér félig bőle megy anyele a fődbe. Hát most huzd ki, osztán dobd te. Egakad, aszongya, huzd ki te. Kihuzta a zördög. Hét, elkezdi ám, néz főnek, néz főnek. Mit nézel te aszongya az ördög. Hát azt nézem, hogy az öregapám, mikor ér oda a likho, mer az kovács ott főnn, osztán fődobom neki a buzogánt. Te, aszongya, az istenéért, fő ne dobd azt aszongya, inkább mögnyerted a fogadást, mer engem az öreg ördög agyonver, ha a buzogányomat fődobtad, fődobtad a fődre. Ezt a fogadást is mögnyerted. Mőgen megy, adják ki a lányt. Hát, még egy próba van. Hát mi? Amellőruk előbb egy főtöt rávarr erre a nadrágra. Feűtek szépen. Hát a zördög egy ojan hosszú cérnát főzött be, hogy mikor elkezdett varrni, kiugrott a szablakon, meg vissza, meg kiugrátt, meg visszaugrott. Emmeg aztán rövid cérnát huzotgts hamar megvarrta, még a zördög a feléné se vót, mer mindög ugrát ki meg be, emmá kész vót, megvarrta. Ha, legyőzte. Hát mind a hárman mennek oda. Je lentik, hogy a begény legyőzte mind a három bajnokukat. Így aztán neki adták a lányt. Na, szépen hazahozta a lányt. Dehát mikor gyűnnek, aszongya, hogyan tunnának űk hazmőnnei. Aszonta nekik az öreg ördög, adunk egy kocsit, meg lovat, befogsz, oszt azzal hazérsz. Mikor mőnnek, egy helyen elérnek, aszongya az ördögnek, nem addig van ám, hanem megszórjik lőszarral ezt a kocsit. Mőnnek, mőnnek fő, igen nehezen viszik a lovak a kocsit. Aszongya a lán neki, te szórd le, majd talán könnyebben viszik a lovak. Hát, leszórták. Allig maradt két-három a kocsiderékba. Főlérnék, a lovat kifogták, azok visszamentek, a kocsi ott maradt. Hát, rögge mikor ébrednek fő, látják ám, hogy nem lőszar vót, hanem arany vót az. Hé, akko spekulát a legény, hogy most űk akkor meghagyták volna, mijjen gazdagok lennének. Főlán most is boldogan élnének, ha meg nem hattak.

--

Vót egy család. Azoknak vót egy fiuk. A zasszony meghátt. Mostoha asszont hozott az az ember. Hát, ezeknek vót egy fiuk. Ez ojan bátor gyerök vót, akárhová kütték el, mindent meghozott. Közbe ez a zasszon nemigen kézhetet rá erfe a gyerekre, nem szivlelte. Valahogyan ékőne ijeszteni, valahogyan émenne a háztu. Aszonták nek egyszer, hogy mennék a n el a kocsmába pálinkájér éfél felé, de a temetőn köllöttköröszkül mőnni. A gyerök fogta na át, elmőnt. Otthol összebeszélt az ember meg a zasszon, hogy hát főlőltőzik halálnak a zasszon, osztán mikor gyűn ott az uton a temetőné, akkor mögijed majd. No, jó van, hát mint gyűn, imbol

előtte valami. Aszonta neki, menj el az utbul, mit imbojogsz itten. Ammeg csak bólog előtte. Kaptya botját, odait neki, osztán jó ēverte. Fēre dobta, s hazavitte a pājinkát. Hamarossan hazament a zasszon is. Hogy így elverte, hát elzavarik a háztul. Mōnt a szegény, mōnt-mōnt. Mōndögélt egy nagy erdőbe ért éjjē. Láttya ám, hogy 3 3mbör fō van oda akasztva. Mint odajér az egyikhō, a szősō aszongya, aggyegy csōpp vize. Hát mibe aggyak, aszongya. Hát szájj le. Aszongya az, há t nem tudok. Fogta a kalaptyát, meritett neki. Az meg ivott. Ami maradt benn, kiöntötte. A másik is aszonta, aggyá egy csōpp vizet, mer meghalok szomjan. Elkezd káromkonni, de annak is adott. Ajis kiöntötte; Ez meg aszongya, ne öntsd ki, mer a harmadik is kór; Ajis kér. Ahhoz hozzávágta a kalaptyát. Aszongya egyszerre nem tudtok inni ölegēt. Csak megy tovább, mer nem ijedt meg még ezektū se. Hát, mpy, mögyki akar érnai a zerdőbū, hát egy kis egér meg a lába alatt ment. No, akkor ijedt meög. Hát ijjen vót a merész Jancsi.